

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredno ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri-
sopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.
Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Slovenski volilni shod v Komnu.

Goriški Slovenci so imeli v nedeljo 27. jul. volilen shod v Komnu. Kakor dozda še skoro vsi slovenski volilni shodi, bil je tudi ta v sijajno zmago naprednih in svobodni-
selnih slovenskih narodnjakov. Ta naša zmaga v Komnu pak je tem zanimivejša, ker je shod sklicalo slov. reakcionarno društvo „Gorica“, pa je na lastnem shodu propalo s svojim kandidatom dr. Tonklijem vred, ki se je duhovnom v naročje vrgel, da bi le izvoljen bil, da si še pred dvema leti nij nobeden narodnjak tako naduhovnike zabavljajal nego on. To blamažo torej Tonkliju prav privoščimo. „Glasovci“, katerih delovanje obstoji v tem, da surovo in perfidno lažejo proti poštenjaku dr. Lavriču in proti Sočanom, so že prej enfatično razglašali, da bode samo njihovo društvo „Gorica“ postavilo kandidata. To društvo je sklicalo shod in — glej čuda — postavil je dr. Lavrič za kandidata.

Povabljeni so bili taki volilci, o katerih je „Gorica“ mislila, da bodo za njo glasovali. Mnogi „Sočani“ za shod še vedeli niso, ne-
kateri „Goričani“ sami pa še priti niso hoteli, ker vedno bolj sprevidajo, kam agita-
cija Glasovcev meri. Tako se je tega shoda udeležilo 31 volilcev, med temi dekan in kap-
lan iz Komna. Kraški odbornik „Gorice“ g. Kovačič, posestnik v Komnu, je nasvetoval v imenu „Gorice“ dr. Tonklija za poslanca. Gosp. Zega iz Koprive odločno govori proti in nasvetuje dr. Lavriča. Pri glasovanju dobi Tonkli od početka samo tri glase, a ker je kaplan Lukežič kmete s klicem stra-
šil: „ali ste kristjani?“ vzdigne še 7 pre-
plašenih roko.

Gosp. dr. Lavrič pa je dobil 13 gla-
sov. Nekateri niso glasovali, ker si zaradi duhovskega ropota niso upali proti „Gorici“

glasovati, za njo in za Tonklija pa hoteli niso. Tonkli se je torej sijajno blamiral in z njim oni duhovni, ki nevednim ljudem po Goriškem nesramno lažejo, da je „vera“ v nevarnosti, samo da pod to pretvezo grde najboljše narodnjake.

Ministerstvo Auersperg.

Ustavoverci in Madjari so se združili, pripomagal je policijski direktor Lemonnier na Dunaji, pritiskajoč na krono s svojimi poro-
čili o protečem ljudskem uporu in Hohen-
wartowo ministerstvo je palo.

Na njegovo mesto so stopili Auerspergi in njihovi privrženci, ministerstvo ustavover-
nih birokratov, katerega glavna reprezentanta, Lasser in Stremayr, nijsta nikoli slovela za-
voljo svojega svobodoljubja, krščena židova Unger in Glaser pa morala sta se ravnati po večini svojih kolegov. Sploh je ministerstvo Auersperg edino bilo samo v svojem uporu proti federalistični opoziciji, o načelih pa, kako se naj naprej vlada, je k večjemu v glavnih točkah se od slučaja do slučaja ze-
dinjalo.

Državni zbor je moral hote ali nehoti podpirati to ministerstvo, od katerega mi-
losti je živel, in Auersperg je smel le žugati s svojim odstopom, kadar je državni zbor hotel svoje volje biti, pa je vse dosegel. Reč se mora, da je malokedaj postavoda-
jalno truplo od imenitosti dunajskega dr-
žavnega zbora bilo v taki podločnosti pod ministerstvom, kakor ustavoverna večina po-
slednjega državnega zbora.

Pa če prav je državni zbor po suženjsko ministerstvu na voljo bil, je to vendar iskalo na skrivnem drugih podpor svoje oblasti, ve-
doč, da le sila trenutka mu je pripravila nje-
govo avtoriteto, da pa večina ustavovercev

si skuša otresti to breme in odločnejše svoje ljudi na ministerske sedeže postaviti.

Ko je šlo za direktne volitve, pokazal se je ta razpor med ministerstvom in imeni-
nim delom ustavoverne stranke. V tem, da se deželni zbor vzame pravica, poslance v državni zbor pošiljati, sta ministerstvo in večina bila enih misli; ne pa, kako razdeliti volilno pravo deželnih zborov na skupine volilcev. Pokazalo se je, da je ministerstvo na vzgor se bilo zavezalo, varovati kon-
servativne interese in za to se je odločno potegovalo tudi za skupine velikih posest-
nikov in državni zbor se je moral udati.

Tudi v drugih važnih vprašanjih je mi-
nisterstvo državni zbor k takim sklepom pri-
sililo, ki so uničili še one svobodne naprave, katere edine od osnovnih državljskih za-
konov so vsi narodi kot državni napredek pozdravljali. In tu opominjamo samo na po-
rotna sodstva v tiskovnih pregreških in zlo-
činstvih, koja sme ministerstvo začasno u-
staviti.

Koncem poslednjega državnega zbora so sicer centralistični listi v prenapetih člankih praznovali pridobitev direktnih volitev, kakor da bi se Avstrija zdaj na novo rodila in bi odslej ustavna svoboda bila za vselej zago-
tovljena, a Lasser in Stremayr bila sta dru-
zega mnenja. Vedno bolj sta se približevala Rauscherjevi brigadi in se naposled obrnila proti ustavovercem. Zlasti Stremayr je po odstavljenci šolskega nadzornika Bobiesa in po razpuščenju učiteljskih in drugih društev pokazal, da svoje zaslonbe ne išče v ljud-
skem, ampak v nekih višjih krogih, ki so naravno konservatizmu nagneni.

To postopanje Stremayrjevo je naposled oči odprlo celi centralistični stranki. Spoznala je nevarnost, katera jej žuga, ako se mini-
sterstvo zveže z ultramontanci, kajti potem

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

IV.

(19. nadaljevanje.)

Akopram je bila Meta Holdenis tako pre-
vidna v porabi časa, da ga jej je vedno ostajalo, ipak v šestih tednih nij dobila tre-
notka, da bi govorila tête-à-tête z Vašim slugo. Nij se jej videlo, da bi se me ogibala; a tudi iskala me nij.

Pa je tudi dela več imela. Gospod d' Arci nas je zapustil ter šel za nekaj časa na zemljišče, koje je podedoval v Touraine, in gospa d' Arci je šla čez nekaj dni za njim. Oče jo je nerad pustil. Končal je bil že skoraj prva dva zvezka florentinske po-

vestnice, ter ju mislil dati v tisk, da bi bila le prepisana na čisto. Ker se mu je naro-
čalo, naj si varuje oči, prevzela mu je hči prepisovanje rokopisa, ki je bil polen po-
prav, nadpisov, črt; bila je večča v teh ča-
rovnih polah. Ko je bila ona odšla, hotel si je dobiti tajnika. Ponudi se mu Meta; iz po-
četka se jej brani, potem jo sprejme in kmalu ga očara novi kopist. Meta je imela še lepšo pisavo in je bila še bolj inteligentna, nego gospa d' Arci; — kar pa ga je najbolj ge-
nilo, bil je veliki okus, ki ga je javila za njegovo plemenito delo. Zdela se ji je po-
vestnica florentinska čudovita, avktor velik mož. To so stvari, ki jih vsak pisatelj rad posluša; jaz poznam pisateljev, ki jim je hudo, da svojim občudovalcem ne mogó pre-
skrbeti rent; a vsakdo nema enake zmož-
nosti za občudovanje. Glas, vedenje — to še ne zadostuje; treba je, da se umešava po-

gled, ki naj naglašja hvalni govor. Meta je imela govoreč pogled. Saint-Simon je dejal o neke velikej dami svojega časa, ki se je mešala v velike stvari, da je „brineta z mo-
drimi očmi, ki brez prenehanja govore, kaj jej je všeč.“ Meta Holdenis je bila tej dami zelo podobna.

Izkazala pa je gospodu Mauserre neko drugo še bol bistveno dobroto; rešila mu je, skoraj da, življenje. Živci so ga časi mučili. Sredstvo, s kojim si je lajšal to zlo, bilo je, da je proti večeru jahal v pokrajini okolo; utrujenje mu je privedlo spanje. Na enem teh ponočnih sprehodov se prehladi, in to prehlajenje je bilo uzrok hude plerezije. Go-
spa mu je izprva hotela sama streči in bdeti pri njem; a moči jej kmalu omagajo, treba jej je Metine pomoči. Ker je zlo po-
stajalo vedno večje, začel jo je grizti nemir, kojega nij znala niti nadvladati niti skrivati,

bi bila cela stranka uničena zlasti zdaj, ko je po dunajskem polomu njena moč potrta. Vsi ustavoverni listi so tedaj naskakovali Stre-mayrja in ministerstvo se je res dalo pre-plašiti. Lasser je preklical razpuščenje po-litičnega društva v Hebi na Češkem, Stre-mayr pa koleduje pri svojih starih prijateljih v Lipnici, da bi ga naj vrinili v državni zbor. —

Položaj za ministerstvo pa je jako ne-varen postal vsled njegove neodločnosti in nedoslednosti; novih prijateljev si nij pridobilo, stare pa si je odbilo.

Nam federalistom mora po godu biti, da si ministerstvo samo podkapa svoja tla in da zveza med njim in ustavoverno stranko nij več tako bratovska, kakor je bila po padu Hohenwartovem. A zanašati se nam pač nij gledé volitev. Preverjeni smo, da bodo tudi pri direktnih volitvah ustavovernim centrali-stom vse vladne sile na razpolaganje; pre-vedeni smo tudi, če pade to ministerstvo, da njegovi dediči ne bodo federalisti, ampak centralistični klerikalci pod vodstvom Rauscherjevim.

Zato zbirajmo svoje moči; huda borba nas čaka, dvojna borba: za narod in s v o b o d o.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. julija.

Naš *cesar* namerava, kakor novine pripovedujejo v Petrograd potovati. Gotovo da bi bil ta pot velike važnosti in ne bi ostal brez vpliva na notranjo in vnanjo po-litiko.

Češki listi, posebno „stari“ se izgovar-jajo glede vprašanja ali pojdejo njihovi po-slanci v rajhsrat ali ne, tako, da ne pošljejo dokler zdanji sistem vlada. A iz naroda češkega so zaznamovati tudi nekoji glasi, ki so proti nadaljevanju pasivne politike. V kratkem bomo videli, kako bode stvar do-zorela.

Ogerski minister Kerkapoli je prišel na Dunaj, kakor „Pesti Naplo“ trdi, da bi ogersko eskomptno banko vendar enkrat ure-dil. Drugi listi pa trde, da Magjari iščejo posojila, pa ga ne dobodo.

Vnanje države.

Francoska narodna skupščina je sklenila, da pred razidom razpravlja se ne-katere finančne predloge, posebno davek od surovin. Pri razpravi Ernoullove postave, ki daje permanentni komisiji oblast, sodniško preganjati one; ki bi kaj agitovali proti se-

danji narodni skupščini, je bila zopet huda debata. Gambetta, Pelletan in drugi repu-blikanci so očitali vladi, da hoče zatreti s to postavo le svobodo govora, a monarhist Lucien Brun je dejal, da je to potrebno. Monarhisti v Verzajlu bi se menda radi kon-stituirali kakor znani „dolgi parlament“ pod vlado Karola I. na Angleškem, ki je zboro-val celih osemnajst let. — Trgovska pogodba z Angleško je bila podpisana 26. julija na podlagi one leta 1860. S tem je dovršen pre-vrat Thiersove sisteme, ki je akceptiral tako imenovani varstveni col.

Španjska vlada, akoravno se ima boriti z velikimi težavami, vendar še zmirom krepko postopa proti nasprotnikom. Novi vojni minister Gonzalez Iscar razvija veliko eneržije. V Almeriji, Bejaru in Kordovi se je upeljal zopet red, vojaki nespravedljivih so bili razoroženi. General Pavia se svojim oddelkom bode posedel Seviljo, da upelje red tudi v Andaluziji. Vlada ima upanje, da se tudi Valencia zopet podvrže brez preli-vanja krvi. V Malagi se bojujeta Foler in Carbajal med soboj. Upornikom v Karta-geni manjka mornarjev, pa velike nemške flote se bodo že ubranili. Sicer pa mesta ne bode lahko podvreči, ker je jako utrjeno kot glavna postaja španjskega brodovja v srednjem morju. Uporniki imajo ondi sedaj šest oklepni fregat in mnogo drugih brodov.

Švicarski narodni svet je zavrgel vse rekurse proti Mermillodovemu prognanstvu.

Na *Pruskem* vlada strogo izvršuje nove cerkvene postave. Vsaki duhoven, ki se količkaj ustavlja, je kaznovan. Kakor ermelandskemu, tako bodo tudi drugim škofom ustavljene temporalije, ako se drznejo ustavljati Bismarku. Nadškofovskemu seme-nišču v Poznanji je vlada definitivno odte-gnila državno podporo.

Vodje znanega rogoviljenja v Franko-brodu so bili obsojeni te dni v težko ječo 4 — 5 let. Sicer je pa vsa politika na Nem-škem spanje pravičnega.

Angleška vlada je prepovedala svo-jim uradnikom, da ne smejo prijavljati novi-nam vesti, katere so izvedeli uradno, sicer bodo takoj izpuščeni iz službe. Vsak urad-nik mora v tej zadevi podpisati poseben revers.

Dopisi.

Iz Mozirja 26. julija [Izv. dop.] Odkar je stopila „pravna“ stranka na Slo-venskem na javno pozorišče in terjala naj se jej vsi narodnjaki podvržemo, živijo Slo-venci po onih krajinah, kjer nemškutariji ne cveto cvetice, često v nekakem novem polo-žaji, katerega nijso vajeni, ki se ga pa mo-rajo, ako nečejo, da bi njihova dobra in pra-vična reč ne trpela prevelike škode, na vsak način privaditi. Slovensko ljudstvo po onih

kraji, po katerih se narod nij imel boriti proti ošabnemu Lahonu ali pa Nemčonu, ži-velo je premirno, opravlja svoje posle vsak-danje, brigaje se le premalo za javno živ-ljenje katerega se je udeležilo le toliko, da je poslalo svoje zaupne može na volilno bo-jišče, koje pa so mu zbrali le redkoma drugi ljudje nego fajmoštri in kaplani, če se je samim preveč tepilo, da bi bili hodili volit; če pa ti nijso imeli kmetov v svoji oblasti storil je to kakor svetnjak, kateremu se je slušalo nepogojno, nepremišljeno.

K takim krajem, v kojih se ljudstvo v boji nij dovoljno šolovalo, spada tudi po Slovenskem daleko poznati naš trg s svojo okolico — lepo Mozirje. Ljudstvo ne more prav razumevati, kako bi bilo to mogoče, da bi slovensko občinstvo se pričelo ravnati po dvojih poveljih, jednom provzišlem iz sre-dišča Slovenije od slavnih možakov, za blagor naše domovine prevnetih boriteljev, drugem, provzročenim iz Maribora od gospodov sočih okolo verske stolice na Slov. Štirskem. Slo-vensko časopisje namenjeno kmetškemu ljud-stvu, storilo je v resnici tudi vse, da bi raz-loček med „pravno“ in narodno stranko ko-likor bi le mogoče bilo zmanjšalo, olupšalo, ter je tako za razvoj političnih diferenc se po savinski dolini jako malo storilo. „Slov. Narod“ je kmetom prevelik da bi ga mogli redno čitati, družega dozda ničesa imeli nijsmo, kar bi bilo iz političkega stališča branilo strogo narodno načelo. A zdaj bo ta stvar se precej spremenila in se na korist narodni stranki precej zboljšala, ko je začel „Slov. Tednik“ zahajati v naše kraje. Edino po tem organu je narodnej stranki mogoče širiti svoje ideje, natančno izražene in pre-deljene naprem „pravni“ stranki med kmete. A tudi pri tem poslu se ničesa samo po sebi ne bo izvršilo. Ne smemo nikakor svojih rok križem držati, moramo marljivo se potegovati za svoja načela in za organe politične, koji zamorejo v prosti narod, upljuje nanj v smislu napredka. Ljudstvo se vrlo rado da podučiti, dokler še nij zbegano in fana-tizirano; da se vam pa kaj tacega ne pri-godi, Vi narodnjaki dobrega slova, morate popustiti vse one težnje, za kojimi se prikri-vajo malenkostni nameni; ste li slepi in gluhi, da ne veste kaj se godi v Vašej najbližni okolici?

Iz Vipave 27. julija. [Izv. dopis.] Zadnji dopisi v „Slov. Narodu“ iz Vipave, so gospode „Noviške“ malo vznemirili. Mislili

pa jej je končno zdravnik zapovedal, naj se več ne bliža bolniku. Trebalo bi bilo tedaj pozvati gospo d' Arci nazaj; a Meta je za-gotovljala, da jo lahko ona nadomesti, pa je tudi izpolnila obljubo. Ko je bil gospod Mauserre izpoznal čar njene postrežbe, nij hotel jemati od drugega zdravil, nego od nje, kajti v bolezni je bil enak razvajanemu otroku; in v sobo nij pustil nikogar, kajti Meta, ne da bi bila imela samo nekaj znanja v medicini, — ker je zdravila brate in sestre v več nevarnih slučajih — bila je tudi lju-beznjiva, potrpežljiva, brzonoga, ročna, ne-utrudljiva — prava pravcata bolničarica. Po-čitka je potrebovala malo. Ko je prečula celo noč, zaspala je kje na kakem stolu, ter se vzbudila koncem ene ure, brhka, vesela, dobre volje, urna, kakor poprej. Glejte, to je ljubav do sobrata; ti občutki delajo čudesa.

Pa se jej je ta skrb i povračala. Go-

spod Mauserre je okrevaj in se mahoma po-pravil, kakor je baš običajno pri nervoznih naturah, ki padajo in vstajajo v taistem tre-notku.

Neki dan po zajutreu se mu posreči prehoditi ves park, oprt na roko gospodičine Holdenis, ki je nesla v drugej roci poljski stolček, in spremljan od Lulu, ki je obetala biti pametna. Gospa Mauserre se Meti nij mogla zadosta zahvaliti za skrb in udanost. Hoteča jej dati majheno znamenje hvaležnosti naroči gospé d' Arci, naj kupi o svojej vr-nitvi skozi Lijón najlepšo uro, ki se da do-biti, okitjeno z briljanti, da bi nadomestila priprosto srebrno urico, ki je kazala tej lju-beznjivej deklici ure tako koristno porab-ljenega življenja. —

Taisti dan, ko sta gospod in gospa d' Arci imela priti, moral sem jaz oditi. Terjala me je v Pariz slika, koje je kupec rekla-

moval in koje nijsem hotel dati iz rok, predno jej ne bi naredil poslednjih retuš. Meta, koje sem videl trenotek pred odhodom, mi je že-lela srečen pot, a nij me vprašala, kedaj se vrnem; zdela se mi je malo prediskretna. Bil sem osem dni v atelieru v rue de Do-nai, ko dobim list od gospé d' Arci, da mi hoče nekaj naročiti. Zadnje vrste lista so se glasile: „Jaz in moj soprog imava prav po-seben uzrok želeti, da bi prišli prej ko moči.“ Ta postskript me je osupnil; zdelo se mi je, da nijsem tako potreben k sreči gospé d' Arci. Sklenem se vrniti v Charmilles stoprv koncem meseca, podam pa se malo prej na pot. Prišedši v grad srečam na peronu gospó d' Arci, ki mi deje na pol glasno: — Gode se tukaj stvari, ki nam ne dopadajo.

(Dalje prih.)

so: „zarad volitve bodemo samo malo po prižnici porožljali, pa bo šlo. Pa je že vrag! Duhovnov le malo za volilne može zberejo in drugi možaki — se morda res ne bodo dali od nas več terorizirati; drugače bi tako ne pisarili v svoje liste. Tudi to je napaka za nas „pravnarje“, da duhovni le raji v hranilnico denar pošiljajo kot kmetu nazaj posodijo, s tem bi se gotovo velike volilcev na našo stran vlovilo, dasiravno — pač! pač! bi bilo pošteno. Še ena je: Ne le naš trg, že vse vasi so okužene s temi „Narodovci“, kateri našo „pravnarsko“ nagoto odkrivajo. Res, da nam bo šla trda!“

Trda, gospoda moja, trda! Čem bolj bote Vi za vašo stranko delali, tem menj bodemo mi za vašo stranko delali, tem menj bodemo mi za svojo roke križem držali. Moralno pojdemo v boj brez strahu, tudi nas ne bode oplašilo, ako nas bote, kakor pri zadnji volitvi, „ad notam“ v vaše „notice“ kovali. Volili bodemo po svojem prepričanju, da pokažemo svetu, da Vipavci nečemo biti več komandirani od despotnih „prvakov.“ Možaki! „sveto služimo sveti domovini“, orožujemo se za dan — velikega pomena.

Domače stvari.

— (Prvi občni zbor „kranjskega čebelarškega društva“) je denes v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: I. Dopoldne od 8 do 10 ure rastava čebelnih panjev in vsega drugega orodja. II. Ob 10. uri začetek prvega ustanovljalnega zbora in sicer: 1. Pozdrav nazočih udov; 2. Poročilo o dosedanjem delovanju osnovalnega vodstva; 3. Volitev stalnega vodstva t. j. predsednika in prvega in drugega podpredsednika; 4. Volitev častnih udov; 5. Kratki govori in sicer: a) o koristi in prijetnosti čebelarstva; b) o ceni in vrednosti Dzierzonovega uka, o delovanju s premakljivimi satovniki sploh, še posebno pa za naše kraje; c) o pravoznanskih zadevah čebelarstva s posebnim ozirom na davek. 6. Kakošni nasveti in predlogi nazočih udov. Po sklepu skupni obed vseh, kateri se bodo za to oglašili.

— („Slovenska čebela.“) Pod tem naslovom izdava „kranjsko čebelarško društvo“ list za prijatelje čebelarstva. Prva številka se je 15. julija t. l. razposlala in obsega zanimive spise o čebelarstvu. List velja za celo leto 1 gl. 50 kr., učitelji in nepremožni kmetovalci plačajo le po 75 krajc. Mi pozdravljamo tega najmlajšega soboritelja na polji narodne omike ter želimo, da si ga naroče vsi prijatelji čebelarstva.

— (G. Herman) v „Vaterlandu“ od nedelje objavlja nesramno denunciacijo proti dr. Vošnjaku in „Slov. Tedniku“. Še le denes smo opozorjeni na to perfidno poslano Hermanovo. Klevetnik Herman bo jutri in pojutranjem odgovor dobil na njegov grdi jezuitizem.

— (Med Celjem in Vranskim) je vsled oznanila c. kr. poštnega vodstva v Gradci od 20. julija 1873 naprej še druga vsakdanja vožnja pošta.

— (Goveja kuga) na Hrvatskem razsaja še v 16 krajih in 9 okrajih. V zadnjih osmih dnevih je 160 živinčev zbolelo. 100 jih je crknilo, 12 je bilo ubitih.

— (Nesreča pri streljanju.) Pri sv. Jakobu na Savi so oni teden imeli pri cerkvi streljanje z možnarji. Streljavca je nesreča

zadela in odneslo mu je dva prsta. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnišnico in zdravniki so mu morali roko pri zapestnem členku odrezati. Zmirom se pri teh cerkvenih streljanjih nesreče prigode, katere mora človek celo življenje nositi. Ali se ne bo to brezumno streljanje odpravilo?

Razne vesti.

* (Kolera v Trstu.) V Trstu je 14 vojakov na kolero zbolelo. Dva sta že umrla.

* (V Londonu) izhaja 285 časopisov in sicer 17 vsak dan. Najznanjši „Times“ izhaja že od leta 1788. Po politični tendenci je 5 liberalnih, 2 konservativna, 3 neutralni. — V provincijah na Angleškem pa izhaja 889 časnikov, med temi 270 liberalnih. 163 konservativnih, drugi so brez barve. Razen tega izhaja še 630 „magazinov“, ki razne nepolitične predmete obdelujejo.

Narodno-gospodarske stvari.

Statistika čebelarstva v Avstriji.

B. R. — Minister kmetijstva je l. 1868 prav kratko, pa resnobno rekel: „Čebelarstvo je v Avstriji na niski stopnji.“ Res, da bi se čebelarstvo pri nas povzdignilo z delovanjem po navodu Dzierzonovem, ter donášalo dobiček, kakoršnega bi umno čebelarstvo lahko donášalo tu, in še marsikaj ostane le vedno in vedno želja brez del in sadu. Vendar pa se je dovolilo za ribštvo in čebelarstvo 2000 gld. Res malo 2000 gld. za dva oddelka kmetijstva in pa za celo Avstrijo! — Za umno izrejevanje rib je bilo kmalu dovoljeno 6000 gld., za čebelarstvo pa je ostalo 2000 gld. in pozneje 3500 gld. Gotovo pa umno ribštvo ne donáša toliko dobička za celoto, kakor umno čebelarstvo, ker z umnim ribštvom se zamorejo le veliki posestniki ali društva pečati le po nekaterih krajih: po hribih gotovo ne ter revnemu delavcu ali malemu kmetovalcu pri vsem tem malo koristi. Vso drugo korist bi pa donášalo umno čebelarstvo, naj bi bilo razširjeno kakor zasluži in kakor bi se lahko zgodilo. Ne bom tu pretehtoval cene neposrednih pridelkov: medu in voska, ampak naj le opominim, da verjetno bi nam obilo čebelarstvo tudi obilniše pridelke žita in sadja obrodilo. Znano je, kako živo je priporočal Hoibrenk z napeto vervijo čez njivo klas h klasu nagniti, da bi klasje rodovitnejše postalo; ali kako zmerni, ne prehudi vetrovi k rodovitnosti sadja pripomorejo. Glejte, vse to čebele veliko boljše in gotovši opravijo, ter nam tako ne samo neposredni dobiček z medom in voskom, ampak znabiti še veliko večjega posrednjega z obilnišim pridelkom žita in sadja naklonijo.

Koliki dobiček donášajo mali denarni pripomočki državam, zdaj še nij mogoče dokazati, in še znabiti tudi ne bo tako kmalu mogoče, ker se ne dajejo ne po gotovih načelih ne po statističnih potrebah. Zato bi radi pozor obudili pri naših bralcih in vladi, naj bi se pridno statistične številke nabirale, da bi se tako resničen pregled sestavil, koliko panjev je navadno v našem cesarstvu, koliki kapital se k temu potrebuje, in koliki dobiček ta oddelek kmetijstva čebelarjem in vladi donáša.

Leta 1851 je bilo na Avstrijskem 1.408.200 panjev; po popisu l. 1866 pa 913.744 po Avstrijskem, z Ogerskimi deželami vred pa 1.711.242 panjev.

Če se vzame srednja premera ali prečni preštev, se vidi, da spada na 1 □ m. blizu 168 panjev, na 22 prebivalcev 1 panj.

V deželah Ogerske krone ima pa: Ogersko 565.711, Sedmograško 102.818, Hrovaško in Slavonsko 37.622, Vojaška meja (granica) 91.348 panjev.

Vkup tedaj 897.399 panjev ali na □ miljo blizu 150, na vsako srenjo pa (19331) blizu 46 panjev. Skupno število Avstrijsko-

Ogerskega do 1.711.242 panjev. (Prusija je štela l. 1867: 1.306.000; Saksonsko 1970: 56.881; Koburg 600; tedaj za □ miljo 215, Rheinhesen pa 1000 panjev.) Opomniti pa moramo, da so se pri popisovanju te številke zapisovale, kakor so jih čebelarji ravno narekovali, da so tedaj saj po južnih in slovenskih deželah — tretjino, znabiti se ne bomo motili, če rečemo polovico premajhne, ker zlasti kmetiško ljudstvo je do vlade polno nezaupa, zato mu je vsako tako pozvedovanje sumljivo in misli: če po pravici povem, le sebi škodujem, ker bom mogel večji davek plačevati. Če torej v Avstriji štejemo 2 milijona panjev, se gotovo ne motimo — brže bo še premalo kakor preveč. Tudi je treba še pomisliti, da popisovanje je bilo po zimi, torej ravno naj manjši število panjev; spomladi ali poleti se je število po rojih gotovo toliko pomnožilo, da spet ne bo preveč, če stavimo pomnoženje na 200 odstotkov tedaj na primer 4 milijone panjev. Izvažanje medu in voska je proti tem številkam tako majhno, da skoraj zgine, ter nij imena vredno, ker dovaževanje zlasti medu je skoraj še enkrat toliko.

Medu se je izvaževalo l. 1869 po suhem — 2610 Z. Ct.; l. 1870 — 767 Z. Ct. Dovaževalo l. 1869 — 3892 Z. Ct.; l. 1870 — 2740 Z. Ct. — Voska se je izvaževalo l. 1869 po suhem — 3513 Z. Ct.; l. 1870 — 2331 Z. Ct. — Dovaževalo l. 1869 — 1450 Z. Ct.; l. 1870 — 1591 Z. Ct.

Po morju je prišlo voska l. 1869 — 3636 Ct., izpeljalo se ga je 10.298 Ct., cena mu je bila 100 gl. Ct. — V Dalmacijo se je voska dopeljalo 77 Ct., izpeljalo pa 225 Ct.; medu se je dopeljalo 7 Ct., izpeljalo 391 Ct., cenjen je bil 1 Ct. le 11 gl.

„Slov. Čebela.“

— Iz Vipavskega in od drugih krajev naše dežele se nam poroča jako slabo o stanju vinske trte; na Vipavskem se je vsled prevelike moči ob cvetenju trte mnogo grozdkov zvrгло v rozičke, zdaj pa je na Vipavskem suša, tako da Vipavci si mnogo ne obetajo od letošnje trgatve. Enaka je menda na Krasu. — Na Furlanskem škoduje trti letos neki črviček, ki se vgnjezdí v grozdku in grozdek pokonča. Pa tudi navadna bolezen se je na Furlanskem tu pa tam močnejše prikazala vkljub vsemu žvepljanju. — Če tedaj sodimo po čez, smemo prerokovati letos tako slabo trgatve, kakor je bila lanska, k večjemu da bo vino nekoliko boljše(?) od lanskega pridelka. — Gledé drugih pridelkov smemo reči, da na Goriškem imamo letos; srednjo letino; turšica na Furlanskem pa prav lepo kaže in če bo vreme ugodno, je bo še več, kakor lani. — Svile je letos naša dežela primerno prav malo pridelala in vkljub pomankanju galete, plačevali so jo kupci letos prav slabo, srednja cena (metá) galete na Goriškem trgu je bila sledeča: Domača rumena po f. 1.58¹/₂, japonska prve vrste f. 1.32, druge vrste po f. 1.1¹/₂ funt. Prodalo se je na tukajšem trgu blizu 200 centov domače, japonske pa blizu 1200 centov, skup tedaj 1400 centov, za katero so dobili naši svilorejci blizu 200.000 gld. a. v. Gotovo je, da je naša dežela letos za svilo saj 300000 gld. manj dobila, kakor druga leta. Kriza je tudi na svilno ceno uplivala in zaradi tega so naši svilorejci tudi na ceni naj manj ¹/₂ gld. pri funtu zgubili.

Poslano.

Odprto pismice g. dr. J. Bleiweisu, glavnemu in pravemu uredniku „Novice“.

Zadnje, kakor tudi predzadnje Vaše „Novice“ so imele mnogo z menoj opraviti. — V trih dopisih „iz Notranjskega“ so si brusile svoje že zelo skrhane zobe nad mojo osebo, ter ovohale med drugimi mojimi lastnostmi tudi mojo veliko vrednost v ženski estetiki, — ter me zraven tudi posadile na častno mesto „liberalca od pet do glave!“

Če so Vaše blago-darne „Novice“ s temi stavki, (menda se svojo lastno gnojnico pisane) nameravale, steklinski svoj strup

na me izliti, bilo bi to njihovega zlobnemu značaju pač popolnemu primerno, ker so zdaj, kakor Vaša Pratika kaže, ravno pasji dnevi; — toda zdi se mi, da niso prav zadele, in da so s tem zraven mene tudi Vas kompromitirale, ker iz onih stavkov bi se znalo izsledovati, da me Vi za edino vednost, ki mi jo, in sicer v veliki meri priznavate, zavirate. Vi namreč sami najbolj veste (če Vas spomin še nij popolnem — zapustil) da je veda o ženski estetiki tudi lepa vednost, ki pa ima le do takrat rečno vrednost, če je vedence tudi osebo zmožen, isto vednost dejansko uporabiti. —

Če torej meni „Novice“ ono lepo vednost priznavajo, kakor jo je te dni tudi „Sl. Narod“ mojemu in Vašemu prijatelju g. dr. Costi prilažil, prosim, recite jim, naj nama (meni in dr. Costi) vsaj te vednosti že zaradi Vas nikar ne kratijo.

Pa saj veste modrega Salomona pomenljive besede, da je na tem svetu vse nečimerno, — in če nama morda „Novicami“ vred tudi Vi to kratko in nečimerno veselje zavirate, tolažite se s tem, da bode ta vednost, kakor zdaj za Vas, ob svojem času tudi za naju svojo rečno vrednost izgubila; ali bodite prepričani, da vsaj jaz, in ravno tako mislim tudi o prijatelji g. dr. Costa-tu, kadar se najin dan začne mračiti, drugemu zarodu te vednosti nikdar ne bova zavidala, ali celo očitala, saj je narurna postava taka, da pridemo in odidemo vsak za drugim!

Kar se pa tiče liberalstva mojega, — ne vem, kako mi Vaše „Novice“ to čast privoščijo, ali čast mi je ta lastnost vsakako! Zagotovim Vas, da sem liberal — od pete do glave, pa zagotovim Vas tudi, da sem iz celega srca in duševnega prepričanja, in ne morda iz hinavstva in dobičkarije, kakor to hudobni svet sem ter tje nekterim naših za vero in cerkev borečih se prvakov očita!

Marsikaj bi imel še omeniti iz „Noviškijh“ zadnjih dopisov, ali ne zdi se mi vredno v podrobnosti se spuščati. —

Omenjam še samo to, da meni „Novice“ tudi očitajo, da sem „veliki prijatelj g. dr. Zarnika.“ — To pa priznam in potrjujem, da sem.

V Begnjah 27. julija. 1873.

Franjo Hren, m. p.*).

*) Temu odgovoru g. Hrena pristavljamo tudi mi od strani uredništva „Sloven. Naroda“ nekoliko besed. — Naši bralci na Notranjsk m poznajo kdo je ta g. Hren. Naj povemo še narodnim prijateljem po drugi Sloveniji, kdo je ta mož, ki ga „Novice“ in za njim „Gospodar“ tako surovo napadajo. Zadolosti, če povemo, da je gosp. Hren povsod, kjer je treba žrtovati. On je ustanovnik pri „Slovenski Matici“, ustanovnik pri „dramatičnem društvu“, ustanovnik pri „pisateljskem društvu“, ustanovnik pri „Glasbeni Matici“, delničar „narodne tiskarne“, delničar banke „Slovenije“, podporni ud „Sokola“ v Ljubljani, „Sokola“ v Planini, soustanovnik ložke čitalnice, sopodpornik „Narodnega doma“ v Novem mestu, ustanovnik pri „Narodni šoli“ itd. Kjer je bilo treba za narodno stvar žrtovati, tam je bil g. Hren gotovo zraven. In reči se more, da jih nij ravno premnogo taci mož, ki so na vsem polju žrtovanja in agitacije toliko storili, kot on. Ali zasluži tak mož, da ga dr. Bleiweis v „Novicah“ tako čudno napada? Da bi mi Slovenci dosti taci Hrenov in „Hrenovcev“ imeli!!

Uredništvo.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 1. avgusta: Luzerjeva pos. po 2500, 600, 400, 600, 650, 150 gl., v Novem mestu. — Hajmajerjeva, 10.640 in 23.440 gold. in Gselmanovo, 490 gld., v Mariboru. — Gobčevo, 200 in Perčevo, 300 gold., v Šmarji na Št. — Bajčevo, 358 gold., v Kozjem. — Priksnerjevo prem. blago, 436 gld. 50 kr., v Celji.

Dunajska borsa 29. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	90
1860 drž. posojilo	102	30
Akcije narodne banke	969	—
Kreditne akcije	212	50
London	111	—
Napol.	8	86
C. k. cekini	—	—
Srebro	108	25

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Br. 47 s. st./1873.

Oglas.

Podpisati kr. javni bilježnik kao sudbeni povjerenik daje ovim na znanje, da je kr. sudbeni stol Varaždinski na molbu Vjekoslava Glojnarica odlukom od 9. srpnja t. g. pod br. 2769 dozvolio

dobrovoljnu javnu dražbu žitka, vina, i blaga

na ostavinu Makse Glojnaric spadajućeg, te na dobru Paulovec nalazećeg se. Za obdržavanje te dražbe ustanovljuje se ročište na dne **12. kolovoza i sliedeće dane** t. g. prije i poslie podne u dvoru dobra Paulovec, na koje se pozivaju svikolici, koji

što kupiti žele tim dodatkom, da će se pojedine stvari samo uz gotov novac najviše ponudivšemu predati, nu izpod procjenbene svote se nijedna prodati neće.

V Krapini, 27. Srpnja 1873.

Kr. javni bilježnik kao sudbeni povjerenik:
(199—1) Josip Maicen.

Zobni zdravnik

A. Paichel,

ordinira v zobozdravnem in zobotehničnem stroku zopet od 9.—12. in od 2.—6. ure v Cetinovičevi hiši v „Zvezdi“, šte. 37 v I. nadstropji. (185—5)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogejšje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cveticami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrista ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrista ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalčnim kažipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikeln v pravem, čistem talmi-zlatu; te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrista, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejšje emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšjo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure **ceneje.**

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav 5letno garancijo gl. 1½, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje. Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(176—3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.